

Macsovszky Péter
Miből készültek és hová tartanak

Bázis-könyvek 4.

MACSOVSZKY PÉTER

**Miből készültek
és hová tartanak**

Madách Egyesület
Pozsony, 2020

A könyv megjelenését a Szlovák Köztársaság Kisebbségi Kulturális Alapja
támogatta

Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných
menšín

© Macsovszky Péter, 2020

© Madách Egyesület, 2020

ISBN 978-80-89833-20-7

Végül teljesen igazam van,
az idő nagyon megváltozott,
az emberek nem kérdenek már
többé semmit a poétától,
hát engedjétek szórakozni!

Aldo Palazzeschi

(Weöres Sándor fordítása)

Balkonozók

De most másról is szó van:
több mint hat éve nem festek,
és a montázs lett
primer kifejezési formám.

Bálint Endre

Távlati lehetőségek. Annyi balkonon ücsörögtek már hogy valamit ők is elmondhatnak a világról. Komédiákba illő távlati lehetőségekről. Balkonokon idézték vissza más balkonok emlékét. Sokat isznak gondolták a járókelők. Mert a balkonon főleg ha üvegből van a korlátja nem nagyon lehet rejtőzködni. Naponta kiültek és szemlélték a járókelőket. Legtöbbjük jólétben nőtt fel. Kutyával meg autóval. Talán ezért nem volt hiteles a járásuk. De az is lehet hogy az volt csak a balkonozók érezték hiteltelennek. Ittak a balkonozók eleget: ősszel vöröset nyáron fehéret. Távlati lehetőségek latolgatása helyett.

Meg fröccsöt. Tudták mi jár a járókelők fejében. A balkonról nézve inkább feje volt a gyalogosnak mint arca. A női fejek ovális tárgyak mondja a festő Léger. Fontosabb a szem a száj a haj. Járásáról vagy kutyáról nem szerettek senkit megítélni. Nehéz mondja Léger ebben a romantikus zűrzavarban helyükre rakni a dolgokat. A látszat csal de ők tényleg nem azért ücsörögtek hogy bíraskodjanak. Ha úgy látták hogy valamelyik járókelő bátortalan integettek neki. Szélesen mosolyogtak. Valójában nem a járókelőkre lestek. Hanem a szomszéd macskájára. Nagy színész. Úgy mozog mintha ki tudja milyen kalandos vadászatra indulna. Leül a szemközti fal mellett és kémleli a lombokat. Integetni szoktak neki a balkonról de egy idő után megszokta és már rájuk se hederít. Egy év alatt szépen megizmosodott. A nő is akihez tartozik. Jelenlegi élettársa viszont megőrizte fiatalkori arányait. Vagy még mindig fiatal. Ők nem szoktak ücsörögni. Nincs balkonjuk. A földszinten laknak. Lehet hogy benn ücsörögnek. De ha egy emelettel feljebb lagnának biztos hogy ők is kiülnének a balkonra. Nem látszanak elfoglalt embereknek. Ha ücsörögnének a járókelők megtudnák mit és mennyit isznak meg. Naponta. Így is megtudják. Az élettárs ugyanis nem szívbjajos. Séta közben sem rejtegeti sörösüvegét. Egyébként nem túl gyakran látni őket. Mintha a lakásukban nem lakna senki. Csak egy macska. Pedig lakik ott még egy. Fekete. Az se mutatkozik gyakran. Ez viszont mindennap. Többször is. Odasompolyog a szemközti ház falához és leül. Darabig türelmesen szakértelemmel kémleli a lombokat. Nem tudni mi jár a fejében de a balkonozók már tudták mi fog következni. Felkapaszkodik az alig kétméteres falra és onnan átugrik a garázs bádogtetejére. Aztán megint leül. Mintha

töprengene. Ezért a pillanatért érdemes a balkonon óráig ücsörögni. Még ha ős van és hideg is. Na meg a következő pillanatért. Amikor elindul. És a következőért. Amikor komótosan elballag a ház sarkáig. Aztán lassan beesteledik. Ilyenkor előjön a fekete is. De mivel sötét van nehéz megfigyelni. Besurran egy leparkolt langyoshasú jármű alá. Távlati lehetőségeit latolgatja. Nem oldódik fel a pillanatban mint a gazdája. Persze a balkonozók sem oldódnak fel. Holott a járókelők túlnyomó részének úgyis az a benyomása hogy az ilyen balkonozók távlati lehetőségek latolgatása helyett inkább a pillanatban oldódnak fel. A távlati lehetőségek egy ezoterikus magazinból kerültek ide. Állítólag a civilizáció infantilissé fog válni. Mert a ma emberének így a cikk szerzője már nem fontos hogy dédunokái számára megtervezzen egy élhetőbb világot. Nem strapálja magát főlösegesen. Viszonylagos jólétben gondolja a cikk írója az ember nem strapálja magát főlösegesen. Mivel adottak a szükségkielégítés feltételei távlati lehetőségei latolgatása helyett a mai ember inkább a pillanatban oldódik fel átadva magát az élvezeteknek. Egyedül lenni magyarázza egy pszichológusnő egyfajta művészet. Tessék szépen magányos helyre vonulni. Messzire a hegyek közé. Kunyhóba kolostorba. Balkont nem említ. Ha erre nincs lehetőség akkor jöhet a pszichoterápia. Macskát sem említ. A páciens arra vezetik hogy a jelen pillanatra összpontosítson hogy a testében meg a lelkében zajló folyamatokat megfigyelhesse. Valaki itt biztosan beteg elmélkedtek a balkonozók. Akkor most mi legyen? Az egyik azt mondja infantilissé válunk a másik meg hogy tessék kunyhóba vonulni. A cikkíróban valami hasadás mehet végbe mivel azt írja hogy az utódnemzésre való

hajlamosság leginkább kényelemből kifolyólag csökken. Néhány sorral lejjebb meg azt hogy a megállapodás igénye kielégíthetetlennek tűnik a viszonyok folytonos átrendeződése miatt. Akkor legyen vagy ne legyen kényelem? Mert ugye a kényelem majdnem azonos a biztonsággal. Ha nincs biztonság akkor kényelem sincs ami azért egy utódnemzésnél nem utolsó szempont. Hasadhat azonban valami a pszichológusnő tudatában is mert a monofóbiásnak akinek napi szükséglete az állandó zaj és nyüzsgés azt tanácsolja vonuljon olyan helyre ahol háta mögött hagyhatja ezt az ingerekkel telezsúfolt és krónikusan figyelemelterelő világot. Viszont egy utód is kiváló figyelemelterelő. Eltereli az ember figyelmét a figyelemelterelő világról. A két balkonozó figyelmét azonban semmi sem terelhette el a macskáról. Nincs utódjuk tehát előbb vagy utóbb infantilissé fognak válni. Viszont az se biztos hogy egy utódos egyén nem fog infantilissé válni. Egy saját bevallása szerint kellemes párkapcsolatban élő vállalkozó azt mondja hogy szerinte butaság azt hinni hogy a rendes nők belehalnak ha nem lehet gyerekük. Találkozott már olyan nővel akik családi vagy társadalmi nyomásra megszüültek egy gyereket és évtizedekkel később telebőgték a világot mivel úgy érezték gyerekük hálátlan. Nem érdekel mondja a vállalkozónő ha mások azt gondolják inkább az unokáimat kellene dajkálnom mert ez lenne szabályos. Én viszont így érzem magam jól miért éljek másképp? Mennyi inger és meztelenség! sóhajtott Babits mikor délelőtt kinézett az ablakon. Majd így fejezte be: s gyerekek szaladnak az utcán mint kis patkányok egyre többen. Nyáron három kispatkány játszott az udvaron. Szórakoztak mesélte az egyik budapesti lakos akit egy női hetilap

szerkesztője a város egyik patkányirtójával keresett fel. Elborzadunk írta a szerkesztő ha az otthonunk mellett patkányokat látunk. Pedig lehet hogy mi csalogattuk őket ide. A végén lehúzott ételmaradékkal. Néha nagy a ködösítés mondja a patkányirtó. Azt mondják patkányok pedig csak egeret akarnak irtani. Nyáron három. Aki balkonozik az gondtalannak van elkönyvelve. Gondtalanság egyenlő gazdagság. Ezt hitte az a fazon is aki naponta járt cigarettát kunyerálni. Valahogy mindig megérezte mikor ül ki a balkonra a két rettenthetetlen balkonozó. Ebben a hónapban ez már a huszonharmadik cigareta mondta a férfinemű balkonozó a nőnemű balkonozónak. Na ez a krapek is azt hiszi hogy aki balkonozik azt felveti a jólét. E testek léte elegendő. Kezdi egyik matematikai szempontból biztosan hibátlan mondatát Guénon. Azt mondja hogy a testek léte elegendő kvalitatív differenciák meghatározására amelyek a különböző testek által elfoglalt térrészek között léteznek. Inkább vissza a távlati lehetőségekhez. Vajon a világ használja a teret vagy a tér használja a világot? A világ a teret talán arra hogy bemutassa az összes lehetőség egy töredékét vagy a tér a világot arra hogy valamilyen lehetőségeket villogtasson? Maguk a kérdések írja Guénon azonnal szertefoszlanak amint előítélet nélkül vizsgáljuk őket s így arra redukálódnak amik voltaképpen: a mai szellemiség jellegzetesen zavaros produktumaivá. Valahol biztosan él néhány test. Néhány elme. Gondolta a két balkonozó. Néhány derék egyén aki félre tudja tenni az előítéleteit. De ők a balkonozók: ők bármikor bevallják hogy ők bizony nem tudják. Hiánytalanul félretenni. De ha félretennék is nem biztos hogy el tudnák dönteni mi zavaros és mi nem. Guénon csodálatra méltó.

Mert magamagának nem tűnik zavarosnak. Mert saját körmondait nem ejtik zavarba. A két balkonozó még ma is hiszi hogy Guénon precízen fogalmazott. A testek által elfoglalt térrészek. Meg a testek közti térrészek. Aztán nemsokára visszatért. A macska. Komótosan végigvonult a bádogtetőn majd lehuppant a falra onnan pedig a járdára. Az utcának írja Léger nincsen többé járdája összekeveredik minden káprázatos lesz és elmosódott. Amikor egy távoli földrészen éltek nem is olyan régen ott is balkonoztak. És macskákat figyeltek. A hetedik emeletről. Volt egy fekete-fehér és a tetők között ugrált. Volt egy fehér az egyszer bemászott az egyik tető alá s azóta se látták. Volt egy vörös. Az utca túlsó oldalán levő ház tetején egyensúlyozott. A ház mögött volt egy másik ház és annak a tetején egy cingár fekete macska szokott elnyúlni. Fülledt délutánokon. Aztán egyik nap a fekete csíknak tűnő macskából kivált egy másik fekete csík és egynéhány nap múlva a másik fekete csíkból is egy következő fekete csík. A balkonozók ámultak. Hogy eddig nem látták hogy a ház mögötti ház hullámos tetején három fekete macska szokott szunyókálni. Amíg tovább nem tolódott az árnyék. Vagy amíg el nem eredt az eső. A tégigényes macskaélet a tetőkön zajlott. Nem úgy mint itt. Itt a járdákat nyugodtan igénybe veszik. Meg a térrészeket a langyoshasú gépkocsik alatt. Mert itt a kutyát pórázon vezetik. És ha nincs rajta póráz akkor se kanászcodik el. Rendesen be van tanítva. Illedelmesen használja a testek közti térrészeket. Baj csak a gazdikkal van. Ezeket senki se tanította semmire. Mikor ásít nem teszi tenyerét a szájára. Mindegy hogy gyermek vagy vén csontzsák. Ah nem tudnak ezek bánni a pórázzal. A kutyátlan járókelő nem tudja hogyan lépjen hová

lépjen. Egy idő után kezd az ilyesmi idegesítővé válni. Plátón megmondta hogy az elfajult demokráciában a járdán a szárnak van elsőbbsége nem az embernek. A demokrácia éppen azért demokrácia hogy fajulhasson el amerre csak tetszik neki. Emberi jogokkal felruházott állatok. A balkonozók is ezért lettek balkonozók. Beféradtak hogy járókelőként annyit botlogjanak a sok kutyaközi térrészben. Térrészecskékben. Mert a tér is biztos valami részecske-mozielőadás. A plakát egyre inkább háttérbe szorul és eltűnik írja Léger a festő. Ezen az utcarészen nincs egy se. Ha volna a balkonozók talán ki se ülnének. Hetek után megválni egy plakát látványától? Fájdalmas esemény. Mert ugye sorsa az hogy összefirkálják letépjék vagy egy másik részecskéből összeálló plakáttal átfedjék. Részecskéből összeálló távlati lehetőségek. A távlati lehetőségek macskái. Ahogy a három kölcsönhatás térrészeiben mozognak. Van egy negyedik is. Gravitációnak nevezik. Állítólag gravitációs kölcsönhatás nem létezik csupán látszólagos jelenség amelyet a két balkonozó a téridő hatására szokott a balkonon tapasztalni. Mulatságos látni jártunkban-keltünkben írja Léger hogy másutt is mindenütt még a járdákon is hasonló irányú kísérletek erőfeszítések jelentkeznek. Hála a gravitációnak. Azonban a gravitációt is amelynek kölcsönhatását csupán látszólagos részecskék közvetítik. A távlati lehetőségeket is azok közvetítik. Balkonokon megálmodott katedrálisok lehetőségeit.

Elhaló hangon

Éppen haladtam. A konyhaasztalon elhelyezett gyümölcsös kosár mellett. Mikor elhaló hangon egy alma. Kiáltott: Érzem illatom. Biztos jele hogy már kásásodom. Ne hagyj megrohadnom.

Hát ilyenre sikeredett a teremtés merész műve?
Még az a bágyadt gyümölcs is. Inkább emberi gyomor bensejében szeretne megbarnulni.
Mint a nappal tenyerén illatozva elsorvadni?

Valamivagymondandó

Fölakasztotta magát. Vagy fölakasztották. Vagy:
mi akasztottunk. Valamit. Vagy amit akartok.
Vagy nem. Mostanában úgysem tudni: Szabad-e:
akarni a valamit. És közben korrekt mondandót:

mondani. De úgy hogy a valami is megmaradjon.
Ami korrekt: az nem igazán kíméli a valamit. Inkább:
a valami hiányát. Egyszer majd. De mért majd?
Dönteni kell: mit akarunk. Mire vágyunk. Erősebben.

Sürgősebben? Boldog aki meg tudja határozni.
Az akarat és a vágy közti különbséget? Tudja:
a vágy akarata másképpen sürget. Más háttérből.
Más pincéből érkezik: mint az akarat vágya.

És vajon melyik a: pusztítóbb? Az első vagy az utána következő? Helyes válasz biztosan van. De itt ne várjuk. Mondták: fölakasztotta magát. Vagy precíz hóhérségítséget kapott. De azért:

lehet még boldog. A helyes válasz. Talán még ott is. Ahol olyan elegánsan. Mondandó nélkül korrektebben beszélnek. Kivégzéssel indítottunk? Kilehelt valamit. Valamire akasztott mondandót.